

UVODNE BESEDE

2. in 3. aprila 1993

V Šmarjeških Toplicah poteka že tretji Onkološki vikend. Obravnava dve temi: Maligni epitelni tumorji kože in Hodgkinova bolezen. Namen sestankov Kancerološke sekcije v Šmarjeških Toplicah je seznaniti zdravstvene delavce vseh specialnosti z novimi dosežki na področju diagnostike in zdravljenja rakave bolezni.

K sodelovanju je poleg Onkološkega inštituta vedno povabljen še katera druga specialistična sekcija Slovenskega zdravniškega društva, tokrat je to Dermatološka sekcija.

Kožni rak je eden najpogostnejših rakov. Število obolelih iz leta v leto narašča, npr. v Ameriki za 3,4 % na leto. Eden od treh novih rakov je kožni rak. Dokazano je, da 40 do 50 % svetlokožcev, ki žive prek 65. leta, dobi kožnega raka. Pred desetimi leti je bil kožni rak pred 40. letom starosti redek, sedaj pa se običajno pojavlja tudi v mlajših letih. Najpogostnejša sta bazalnocelični in skvamoznocelični kožni rak. Oba sta dva- do trikrat bolj pogostna pri moških kot pri ženskah. Oba raka sta ozdravljiva.

Večino kožnih rakov povzroča premočno izpostavljanje soncu.

Preventiva kožnega raka zajema zaščitna mazila za kožo, zaščitna oblačila, izogibanje solarijev in samopregledovanje kože ter v nejasnih primerih kožnih sprememb čimprejšnji posvet s strokovnjakom. Na voljo je kirurško, obsevalno in kemoterapevtično zdravljenje. Ob pravilni uporabi je zdravljenje zelo uspešno.

Pomembni so kontrolni pregledi, ker ljudje, ki so imeli bazalnoceličnega raka, pogosto zbole za drugim kožnim rakom že v obdobju enega leta. Če je imel bolnik dva bazalnocelična raka, je 40 % možnosti, da se bo v prvem letu po zdravljenju razvil nov kožni rak.

Druga tema 3. Onkološkega vikenda je **Hodgkinova bolezen**. To je rak mezgovničnega sistema. Zgodovinsko je pomembno, da je ta bolezen prva spoznana in opisana maligna bolezen mezgovničnega sistema. Prvi primer je 1832. leta opisal angleški zdravnik Thomas Hodgkin, ki je ugotovil, da gre za posebno enotno bolezen, različno od tuberkuloze in infekcijskih bolezni. Hodgkinova bolezen ima značilno obliko, po kateri se razlikuje od vseh preostalih rakov mezgovničnega sistema, ki imajo skupno ime ne-Hodgkinovi limfomi.

Okoli 20 % vseh limfomov zaseda Hodgkinova bolezen. Čeprav je incidenca relativno nizka, je bolezen pomembna, ker obolevajo mladi ljudje in so napovedi za ozdravljenje ugodne.

Sistemsko zdravljenje, patohistološka diagnoza, zamejitev bolezni, strategija zdravljenja in klinične raziskave, ki so stare prek 30 let, so osnova vsega sodobnega zdravljenja rakave bolezni. To skupno zdravljenje je

spremenilo skoraj fatalno bolezen v eno izmed najbolj ozdravljivih rakavih bolezni. Ker so uspehi zdravljenja tako dobri, so sedaj pogledi usmerjeni v odpravo zapletov zdravljenja, da bi izboljšali preživetje.

Vzrok bolezni ni znan, čeprav je govora o genetičnih dejavnikih, infekciji v puberteti in različnih virusih. V razvitih deželah sta dva vrhova pojava bolezni, in sicer med 15. in 25. letom in po 50. letu. Moški zbolevalo nekoliko pogosteje kot ženske.

Pri 75 % bolnikov lahko bolezen pozdravimo z obsevanjem in kemoterapijo. Najvažnejši dejavniki za prognozo so zamejitev bolezni, prisotnost simptomov in velikih tumorjev, bolnikova starost, obolela vranica in trebušne bezgavke.

Vse bolnike moramo skrbno pregledovati v določenih časovnih intervalih, da pravočasno odkrijemo morebitno ponovitev bolezni. Vse diagnostične in terapijske postopke bomo skupaj obravnavali v Šmarjeških Toplicah, zato vas vabimo, da se nam pridružite.

Predsednik
kancerološke sekcije:
prof. dr. Franc Lukič